

Direktivet om ett ökat aktieägarengagemang. Förslag till genomförande i svensk rätt (Ds 2018:15)

(Ju2018/03135/L1)

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet ("fakultetsnämnden") har anmodats svara på rubricerad remiss och får anföra det följande.

1. Övergripande synpunkter

Inledningsvis konstaterar fakultetsnämnden att förslagen i departementsstencilen tillkommit för att implementera ett EU-rättsligt direktiv. Fakultetsnämnden menar att förslagen till sin huvuddel är onödiga och skapar ökade administrativa kostnader för de aktiebolag som berörs av dem, men konstaterar ändå att eftersom Sverige har att implementera EU-rättsliga direktiv skall förslagen i sina huvuddrag tillstyrkas. Fakultetsnämnden vill i sammanhanget betona att utredningen i sin helhet har god kvalitet sett till det underlag den haft att behandla.

2. Lagtextens utformning

Förslag till lag om rösträttsrådgivare

1 § I lagförslagets 1 § omtalas *juridiska personer* och i 2 § 1 st. omtalas *företag*. Inget av begreppen juridiska personer eller företag definieras i förslaget till lagtext. I gällande rätt är det någorlunda enkelt att fastställa vad som menas med begreppet juridisk person, medan begreppet företag saknar enhetlig innebörd. Av detta skäl föreslås att begreppet företag i 2 § ändras till begreppet juridisk person, vilket också överensstämmer med definitionen i direktivet. Fakultetsnämnden noterar att direktivet inte tycks vara avsett att tillämpas på rösträttsrådgivning som sker i till exempel enskilda firmor eller enkla bolag.

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen

1 kap. 10 c § (och övriga lagrum) Begreppet *publikt noterat aktiebolag* är språkligt och juridiskt komplicerat. Om begreppet skall användas bör det formuleras *noterat publikt aktiebolag*, ef-

tersom det inte rör sig om en ny bolagsform, utan en undergrupp av bolagsformen publikt aktiebolag. Fakultetsnämnden finner emellertid att det i såväl juridiken som på marknaden vedertagna beteckningen *aktiemarknadsbolag* i stället bör väljas.

- 5 kap. 15 § 3 st. Fakultetsnämnden ifrågasätter om 3 st. bör placeras i aktiebolagslagen. Det kan vara lämpligare att reglera förvaltares rutiner på annat ställe i lagstiftningen.
- 7 kap. 53 b § Fakultetsnämnden finner att lagtexten fått en onödigt komplicerad utformning och ifrågasätter om bland annat lagtexten "[...] den årliga förändringen av ersättningen, av bolagets resultat och av den genomsnittliga ersättningen i heltidsekvivalenter [...] över huvud taget är meningsfull för någon som inte samtidigt läser förarbetena till lagstiftningen – i vart fall kan inte fakultetsnämnden förstå innebörden genom att enbart ta del av lagtexten.
- 8 a kap. 6 § Fakultetsnämnden invänder inledningsvis mot termen "fortlöpande" eftersom den ger vid handen att bedömningen skall ske ständigt återkommande. Termen kan lyftas ur lagtexten. Dessutom finner fakultetsnämnden att regeln är onödig eftersom detta ändå åligger styrelsen att göra aktuella bedömningar enligt 8 kap. 4 §. Om en särreglering sker i detta fall kan det antas innebära att styrelsen inte har skyldighet att bedöma andra frågor.
- 20 kap. 37 § 2 st. Fakultetsnämnden ifrågasätter varför prepositionen "på" inskjutits i lagtexten.
- 27 kap. 6 a § Utformningen av regeln är oklar och brister i antalskongruens. Så som texten är formulerad förutsätter den att Bolagsverket förelägger samtliga ställföreträdare att göra rättelse och att Bolagsverket avregistrerar adress eller e-postadress om inte alla ställföreträdare efterkommer föreläggandet eller minst en av dem inte efterkommer föreläggandet. Fakultetsnämnden föreslår att begreppet ställföreträdare/ställföreträdaren ändras till styrelse/styrelsen.

3. Begreppen säte respektive hemvist

Fakultetsnämnden instämmer i och för sig med att begreppet säte i svensk rätt inte används för att avgöra om ett aktiebolag är svenskt eller utländskt, men menar att det inte nödvändigtvis är lämpligt att införa begreppet bolagsrättslig hemvist i svensk rätt. Sättesbegreppet kan leda tankarna till rätts-

gångsbalkens regler om styrelsens säte. Fakultetsnämnden uppfattar emellertid begreppet bolagsrättslig hemvist och föreslår att begreppet svenskt aktiebolag (eller annan bolagsform) i stället används, eftersom då registreringsprincipen blir avgörande för nationalitetsbestämningen enligt svenska associationsrättsliga principer.

4. Identifiering av aktieägare

Fakultetsnämnden tillstyrker förslaget att skadeståndssanktionerna i 29 kap. aktiebolagslagen utgör tillräckliga sanktioner för att säkerställa att de föreslagna bestämmelserna skall tillämpas i berörda bolag (avsn. 5.8, s. 210 f.).

5. Väsentlig transaktion

Fakultetsnämnden menar att alla tillåtna undantag borde införas i svensk rätt.

6. Aktieägars inflytande över ersättningar

Fakultetsnämnden finner termerna affärsstrategi, långsiktighet och hållbarhet i förslaget till 8 kap. 52 § 1 st. oklara och finner inte heller någon närmare ledning i motiveringen. Fakultetsnämnden noterar emellertid att så som reglerna om bolagets syfte i 3 kap. 3 § ABL utformats kommer dessa termer att få mindre betydelse i praktiken (jfr SOU 1941:9, s. 298 ff.). Fakultetsnämnden menar inte att det finns något behov av att i riktlinjerna annat än i generella ordalag ge uttryck för vad dessa termer kan innebära i det enskilda bolaget, såsom att verksamheten ”bedrivs för skapande av avkastning och långsiktig värdeökning och med ett hållbart förhållningssätt till ekonomiska, samhällseliga och bolagsstyrningsmässiga förhållanden”.

Fakultetsnämnden menar att en svensk implementering kan nöja sig med att ge aktieägarna inflytande över de ersättningsmottagare som följer av direktivet. En annan ordning skulle dels ge upphov till extra kostnader som inte är motiverade av ett aktieägarintresse (aktieägarnas intresse är närmast att avgöra vilka ersättningar som utges till dess närmaste företrädare enligt så kallad principal/agent-teori), dels försätta svenska aktiebolag i en sämre konkurrenssituation i förhållande till utländska aktiebolag som inte behöver lämna lika omfattande information.

Det bör tydliggöras att de riktlinjer som skall beslutas av stämman riktas till styrelsen och avser styrelsens beslutsfattande om ersättningar, inte sådana ersättningar som direkt beslutas av stämman i det enskilda fallet. De senare omfattas inte av direktivet. Svensk rätt medger stämman att fatta sådana beslut, se NJA 1960 s. 698.

Fakultetsnämnden menar att det är olämpligt att fastställa riktlinjer för kort tid, så direktivets minimumregel om att riktlinjer om fastställande vart fjärde år bör införas. Ersättningen är ett av de viktigaste instrumenten för att strategiskt påverka bolagsstyrningen och det finns därför ett intresse av långsiktighet i beslutsfattandet. Stämman har emellertid alltid kompetens att trots fattat beslut ändra sitt beslut inom den aktuella tidsramen.

Fakultetsnämnden delar utredningens uppfattning att ersättningsrapporten kan utgöra en del av årsredovisningen.

Ändring av de så kallade Leo-reglerna i 16 kap. ABL

Fakultetsnämnden tillstyrker förslagen.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Daniel Stattin. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg